

Legujabb szabad. billard-golyók.

Alulírott bátorodik tisztelettel tudatni, hogy sok évi fáradozás után ikerült neki 1168 billard-golyókat készíteni, melyek gyors és tartósság tekintetében minden eddigit messze fölmúlnak.

KNILL KÁROLY, cs. k. kiz. szabadalm. billard- és billard-golyó-gyára, Bécs, IX. Rossau, Rothe Lúweng. 5. u. 7.

Vászon- és fehérnemű-raktár Szükségletei beszerzésénél... H. ZEILINGER ES TÁRS. Váci utca 9. szám.

KOPASZSÁG, a haj őszülése és korpaképződés ellen... TANNIN-OLAJ Dr. Morastól.

Köszvényvászón mindenféle köszvény, csúsz, rheuma, szagatás... Egy csomag ára 1 frt 5 kr., kettőserőjű 2 forint 10 kr.

VÁSZON ÉS FEHÉRNEMŰ RAKTÁR „A MENYASSZONYHOZ” MÖSSMER JÓZSEF Budapest, koronaherceg-(uri)-utca s zsbárus-utca sarkán...

BRAUSWETTER JÁNOS SZEGEDEN cs. kir. és m. kir. szab. chronometer és műórás... ÓRÁK RÉSZLETFIZETÉSRE

Pontos fölvilágosítást Texas és Kalifornia minden viszonyáról... W. G. Kingsbury 41. Flatsbury Pavement, London E. C. 130

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent, s minden könyvkereskedő-ben kapható... az 1884-ik szűkő évre szóló általánosan kedvelt dúses tartalmu

NAPTÁRAK ISTVÁN BÁCSI NAPTÁRA. XXIX-ik évfolyam. Képekkel. Füzve 50 kr. PROTETÁNS UJ KÉPES NAPTÁR. XXX. évfolyam. Szerkeszti Dúsz Sándor. Füzve 50 kr.

Mondások az életkönyvből. Kijegyezette Greguss Agost. Toldalék. Mondások a mesékből. Ára vászonba kötve 1 forint.

VASÁRNAPI UJSÁG

43-ik szám 1883. BUDAPEST, OKTÓBER 28. XXX. évfolyam.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és 1 egész évre 12 frt... POLITIKAI UJDONSÁGOK egyúttal: 1 félévre 6 *

HELVEY LAURA.

HATVANAS évek végén egy magas, szőke, halvány fiatal lány vonta magára azok figyelmét, a kik a színész-iskola évi vizsgálatain...

nem volt az, a mit «kedves» gyermeknek neveznek, t. i. eleven, közlekeny, ragaszkodó s nyájas. Inkább visszavonuló, emberektől félő s vadóc leánya volt.

Kozmata fényképe után.

HELVEY LAURA.

az a fényes szőrű hat ökor vígan, rangosan vontatta gazdáját messze, messze... egészen a kálói vármegyeház sötét tömlőzébe.

Talán ki se tudódott volna soha; talán az ég is behunyta volna szemét az első nagy botlásra, ha ott nem áll a kísértő démon Józsi mellett, Barnusz Gecei löcséjébe és mosolygó, tele ábrázata képében.

Barnusz Geceinél telhetetlenebb embert sem teremtett többet az isten. Megvette volna az egész világ lopott holmiját; és csak a lopottat. Igaz uton szerzett jószág iránt soha sem érzett hajlandóságot. Nem kérdezte a marhák állapóját; ha valami ló vagy tinó mellől hiányzott a regia, Barnusz Gecei csak köhécselt, vagy szemével hunyorított, nehéz időket emlegetett és sóhajta szurta ki a néhány piszkos bankót, mely csizmaszárában, a kutyaostr mellett, tizenkét rért gyürve lapult meg.

Barnusz Gecei csak nem hagyta nyugodni szegény Geszten Józsit, ott járkált mindig háza körül s be-beszólt a nyitott salugáterem, vagy megkopogtatta kutyakorbácsával a kis kaput. Rekedtes hangja olyan kísértetiesen süvöltött be a szobába, a mint szakállát megszóltatva, sárga fogait vigyorgatva megszólalt: «Hej, Józsi gazda, mikor vakolatja meg már ennek a viskónak az oldalát? Biz' a gyerekekre is ráférne már egy-egy téli ködmönke, vagy hegyes orru csizmacska. No, no, tudom én, mi a bibi. Hogy nincs pénze rá, ugye, azt akarja mondani kend? He, he, he! Hát 'biz' a mai világban, mi tagadás, a beszél. Hanem hát okosnak kell lenni; bizony, élni kell tudni. Hej, ha én a kend ügyességével bírnék... Nini, már megint szinte eljárt a szám.»

Igy aztán mindig került a kupez kezébe, hol egy selymes kosocsa, hol egy harmad füves, vagy seregélye-szürke paripa s más efféle. Barnusz Gecei elővette ilyenkor a fali-szekrényben tartogatott jóféle berfenke-pálinkáját, s míg Geszten a butykost szopogatta, nagy titkolózva leolvasott neki néhány darab zöld hasut. Hogy dörzsölgette utána azokat a szeplős, kövér kezét!...

Csak a mikor haza ballagott Geszten, s szelid felesége szótlannal elébe tette a vacsorát, s oda sugta halk szemrehányással a fülebe: «Hol járt kelmed megint az éjjel?» — aztán feltörő zokogással hozzátette: «Félek, félek, baj lesz még belőle; kár volt kendnek avval az emberrel feltenni.» — ilyenkor facsarta el csak a Józsi szívét valami, nem tudott pénzének örülni, rá nézett az alvó gyermekekre, a mint megvetett ágyacskaikon, a gyertya meggyőlt hamva mellett, füstös kis szobában, kipirult arccal szuszogtak, s nem felelt, csak felsóhajtott mélyen, hosszan és odatette barna arcát az asszony fehér kötényébe.

Egyszer aztán körülverték a Geszten házat a perzekutorok. Csak annyi ideje maradt, hogy megfogja feleségének kezét s gyors és reszkető hangon a fülebe sugja: «Este kilencz órák a Daruszigetnél várlak; hozd utánam a subámat és a fokosomat; mondd, megteszed-e?» — s azzal rohant ki a kert alá, végig a sövénymentén, mindenütt lebuva, meghuzódva, le egész a nádasig, hol elrejtözve, lappangva töltötte az éjt, hogy másnap aztán hosszú utra keljen, messze-messze, a merre a nap lenyugszik, nagy Barkóságba.

Keserves, kínos, szomorú élet a betyár-élet. De még csak akkor igazán az, mikor az ember «ugróban» van. Isten a megmondhatója, hány-szor hajtotta fejét szegény Geszten egy-egy kívágott fatörzsre, hogy elcsitítsa zaklatott lelke háborgását; hány-szor peregetek arcára az őszi levelek, betakarva alvó szemét sápadt, haramatos rétegekkel. Tanyáról-tanyára kóborogni, elváltoztatott névvel, megnövesztett szakállal, elszegődni bojtárnak, csikósnak egy-két hétre, azután újra nyakába venni a világot, üzvetve attól a lelket vérző korbáctól, a minék lelkiismeret a neve; bejárni Békés, Bihar, Borsod és Szatmárt s rettengetve valakinek a szemébe nézni, nehogy egy zavart tekintete elárulja — nyomorultabb sors a kutyáénál s Gesztennek ez jutott. És még panaszkodni sem merészelt volna, ha ébren, álomban egy még százszorta szomorubb kép nem kíséri — elhagyott családjának sorsa.

Pedig hát azok eddig még csak megvoltak úgy a hogy. Darabig tartott a láda fenekéből s ezek a szegény asszonyok olyan jól tudnak gazdálkodni, kupargatni. Nyáron át könnyen ment

a dolog. Geszten el-eljárt a kepekkel, míg a nagyobbik fia otthon rengette a bölcösöt s a felsíró csecsemőt gyermeki ártatlanságában fejé-
légységének nyomkodásával altatta el. Ha pedig megjött fáradtan, porosan s a szemrontó szürkületben, a pitvarajtó elé ülve, hozzá fogott a varráshoz s forgatta egyre a tűt, közbe-közbe szomorú nótákat dalolva, nem volt a ki meg ne szánja a szomorú, sápadt asszonyt s néhány jó szót ne szólott volna körülte ugrándozó gyermekeihez.

Aztán leesett a hó, a falusi szegény embereknek ez a réme. Oszillogó fehér leplevel úgy ijesztette a szegény asszonyt, mint egy óriási

szemfedő, melyet neki és gyermekeinek szőtt a kegyetlen természet. Rég látta közeledni már, növekvő gyötrellemmel, gondterhes aggodalommal. Mire aztán megjött, együtt kopogtatott be vele az inség is. Fa nem volt, a liszt kifogyott, a gyermek csizmáján kikandikált az átázott lábbrongy és munka sehol, sehol...

Mit tenni most?... Barnusz Gecei jutott eszébe. Oh, mennyit kellett szenvednie, hogy azt a lépést megtegyje. De megtette. Felkaparta a hantot az eltemetett bün felett. Kért, esdekelt, könyörgött, ígért s végre fenyegetőzött. Bár ne tette volna!... A kupez kerlelhetlen maradt; megtagadta, hogy ismerte volna valaha Gesz-

SAVONAROLA.

A ki csak megfordul Florenzben a szent Márkról nevezett ódon kolostorban, és látja a fehérre mázolt szűk kis cellákat, fakult, elmosódó freskókkal, az önkénytelen is meg fog emlékezni a mesterről, a ki a világtól elzárkózva, túlvilági szemléletekbe merülve, csöndes, zavartalan magányban teremté itt meg utánozhatlan szeráfjait. Fra Angelico da Fiesole, a szemlélődő böles és ihletett művész emléken kívül még egy más emlék is kapcsolódik e falakhoz, sokkal szomorubb és retentőbb amannál, mert itt keletkezett ötven év előtt az az óriási tűz, mely Florenz nagy részét elhamvasztotta.

Végig menve a San Marco kolostor celláinak sorozatán, néhány kis terembe érünk, melyeket egy más világhírű egyéniség ereklyéi díszítenek, ki e termeket lakta. Ez ereklyék, melyek még ma, négyszáz év után is tisztelet és érdeklődés tárgyai, nem állanak egyébből, mint néhány csomó iratból és könyvből, egy közönséges festményből, mely három férfi maglyahalálát elég durván tünteti elő, s egy nem kevesebbé durva kivitelű arcképből, mely közönséges arezót ábrázol a ráhúzott csuklya alatt, sovány, aszketa vonásokkal, de a lélek és meggyőződés tüzeben égő szemekkel.

Ez az arca *Girolamo Savonarola* képmása, a prédikáló baráté, ki e termék lakója volt s ki e rideg falak közül kormányozta Florenz, hogy innen a börtönbe s majd a maglyára lépjen. Minő tragikus sors és mily meglepő ellentét ez egyszerű barát föllépése és a florenzi udvar áldatlan fényűzése között!

Florenz, a Medicek fészke, akkor állott virágzásának tetőpontján. Az első nagy Medici, az öreg Kosmus, és utódja, a pompakedvelő (il magnifico) Lőrincz kormányza gazdagságot és jólétet terjesztett ki mindenfelé s a várost az európai művészetek és tudományoknak oly székhelyévé tette, minő Athén is alig volt Perikles korában. Róma császárainak minden kifejtett pompája is alig versenyezhetett a Medicek pazar fényűzésével. Udvaruknál sereglett össze a világ minden kiváló szelleme, tudósok és művészek s a szép szeretetének fejedelmi izessel üzött kultusa bő foglalkozást s még bővebb jutalmat nyújtott ama fényes szellemeknek, kik itt gyűjtötták fel a modern műveltség és a renaissance fátylóját. E környezetből indult ki, a Konstantinápolyból kiűzött tudósok után, a régi görög és római írók műveinek összegyűjtése, magyarázata és közzététele s ily módon a klasszikus műveltség fentartása a késő századokra. Nem csoda, ha a fokozott szellemi élet közepette az erkölcsök és a társas szokások is finomodtak, s az eszmény tisztelete az öltözökdés gazdagságának, ragyogó, sőt fantasztikus fényének külső kinyomatában is kifejezést nyert.

Ily körülmények között lépett föl a ször-csuhába öltözött egyszerű barát, ki mind e káprázatos pompával és hivalkodással csak lélekének tisztaságát állíthatta szembe, s mégis elérte azt, hogy szavának hatalmas romba dönté lábai előtt a világi, hiu csillogásnak egész bábeli építményét.

Még Medici Lőrincz uralkodása alatt hivott meg Savonarola szülővárosából, Ferrarából (1488) Florenz e, hogy átvegye a San Marco kolostor priorátusát. Már ekkor szónoklatának nagy híre, önzetlen életének csodaszéru szentsége bírta rá a fejedelmet, hogy őt udvarának megnyerje. Fra Girolamo akkor harminczhárom volt, telve reformátori buzgalommal. Rövid időn sikerült maga köré egy fanatikus hívő gyülekezetet csoportosítani. Ekkor a florenziek meglazult erkölcsi ellen fordult, kik az eljátszott alkotmányos szabadságot most kicsapongásokkal igyekeztek magokat kárpótolni, s főlemelt szavának csakhamar oly hatását tapasztalhatta, hogy a tudomány elismert férfiai keresték barátságát. Megtámadta Florenz nyilvános életét, az államot és autokratikus kormányát, sőt magát Lőrincz fejedelmet is, s midőn prófétai ihlettel megjósolta közelgő halálát, egyszersmind megjövendölte a Medicek elűzését is, és a barbár hadaknak Itáliába való betörését, a mint azok mind be is következtek. E csodaszéru előrelátó tehetség, melyet a nép az isteni málaszt különös kifolyásának tartott, csak annál inkább növelte népszerűségét.

Akadtak, a kik egyenesen felszólították Lőrincz fejedelmet, hogy ne tűrje a szerzetesnek ily magaviseletét. De ez, igazi fejedelmi nagy-

SZEGED. — A NYUGATI OLDALBÓL, A NAGY KÖRTÖLTÉSÉRŐL NÉZVE.

Kacziány Ödön rajza.

Langenmantel Lajos festménye.

— Jolán, — mondá Melville halálsápadtan, ünneplés komolysággal remegő hangjában, — Jolán, kegyed önmaga fölött mondta ki az ítéletet.

A leány megtántorodott, úgy hogy Melville utána kapott, hogy el ne essék.

— En? — rebegé. — Hát rólam van szó? Az én anyámról?

— Úgy van.
— Anyám el? s én halottak hiszem; anyám beteg, s tölem azt eltitkolják!

— Ne ítéljen igaztalanul. Édes atyja borzasztót szenved, szíve megtört, — ő nem merke kegyedet fölvilágosítani.

— S most? Ah, értem! Hát a lynni urak követelték? Archie? A lord?

— A lordnak lehetnek kifogásai a Winterbourne ur politikai magatartása pártállása ellen, de ahhoz kegyednek semmi köze; erről a dologról pedig a lord mit sem tud. Velem közölték, tudván, hogy Leslie Archienek barátja vagyok, s tanácsot kértek, mit tegyenek az ő irányában.

— Tehát Archie e miatt vonult vissza tőlem? — kérde Jolán némi keserőséggel.

— Mikor aztán arról volt szó, — felelt Melville, kikerülve az egyes feleletet a kérdésre, — hogy kegyednek tudnia kell e dologról s Winterbourne ur gyöngének érezte magát arra, Shortlands és Archie pedig nem bíztak eléggé saját ügyességökben, hogy ajtóját nem rohannak a házba, én vállaltam magamra, gondolván, hogy ismerem kegyedet — s merhettem azt tenni, a mit tettem.

— Köszönöm, — szól Jolán kezét nyujtva az ifjunak. — El van határozva. Ön mondá, magam fölött mondtam ítéletet, s nem vonom azt vissza. Mit gondol: egyedül kell-e mennem?

— Azt hiszem, csak úgy lehet hatása anyjára. Az ily betegek rendkívül gyanakodók. Ha bárki, értem egy férfi, ki-sérné kegyedet: azt hinné, hogy az rendőr vagy törvényszéki tiszt s elzárkózna. Vigye magával szobaleányát, mást senkit; azzal beköltözhetik anyja szobájába s elfoglalhatja helyét ágya fölött.

Azután megbeszéltek a dolgot, a legapróbb részletekig. Jolán el volt határozva, hogy a mit tennie kell, azonnal és haladéktalanul teszi. Oly elszánnással volt, hogy apjától és otthonától hosszú időre, talán évekre távozik el. Ily rögzött bajból, ha nem a halál, csak évek kitaró gondja és ápolása adhat biztos gyógyulást. Elhatározta, hogy holnap megy. A háztartás vezetésére Mrs. Bellt kéri föl, a kire nézve Melville biztosította, hogy szívesen el fogja vállalni, — mit ne tenne meg Jolánért?

Mikor mindent megállapítottak, Melville búcsút venni készült.
— Ha kegyed holnap megy, Jolán, még látni fogom, a mint elmegy mellettünk Gressben. Lesni fogom ablakomból, mert hosszas időre kell búcsút vennem kegyedtől.
— Hosszu időre, talán örökre! mert kérdés, visszajövök-e még valaha erre a vidékre, — mondá Jolán alig hallhatólag.
— S mégis én küldöm önt az élet e rettenetes harcára, egymagában, társtalanul, segítség nélkül! Oh Jolán, megbocsátja-e ezt nekem valaha?

— Megbocsátni önnek? Hát nem magam határozta-e magam fölött? S tudom, hogy ön, szíve mélyen helyesli elhatározásomat; s ha mégis félt a küzdelemben, ez csak jóságát bizonyítja irántam, melynek annyi jelét adta eddig is. Itt megállt s zavartan sűt le szeméit.

— S történjék bármi, Jolán, ha szenved s küzd s talán hiába es eredménytelenül: oh ne gondolja, hogy könnyelműen, meggondolatlanul taszítottam kegyedet e súlyos megpróbáltatásba. Oh higgye el, napokig küzdöttem, éjeken át fontolgattam: tegyem-e?

— Azt hiszi, van rá szüksége, hogy igazolja magát előttem? Azt hiszi, nem tudom önt megérteni, mert csak leány vagyok? — De most, mivel el kell válnunk, sokára, talán örökre — ön mégis igazolni akarja magát, ön, legjobb barátom — több mint barátom —

S ekkor — oh ki tudná megmondani, hogy történnek az ily dolgok? — egyszerre egymás keblén voltak; Melville karjai átölelték a remegő leányt, a ki zokogva hajította fejét az ifjú vállára s tördelt hangon zokogta: Oh miért ígértem másnak magamat, mielőtt önt megismertem!

— Jolán, — mondá Jack, halálsápadtan a felindulástól, — valamit mondok, mivel ez utolsó találkozásunk. Mit árthat egy néhány szó, édes, mikor ugys utolszor látjuk egymást? Szeretlek s szeretni foglak, a mig élek. Miért ne mondjam ezt ki, most az egyszer, utoljára? Amitottam magamat: azt hittem, barátság! De mily fényben uszott előttem a világ, ha rád néztem.

A leányt megtörte az érzés hatalma. Fél-eszméletlen rogyott a pamagra s arcát annak vánkósába rejtve zokogott.

— Menjen, távozzék! — mondá, kezével intve. — Oh mit tettem, az istenért! Feledjen el!

CSENG MARQUIS,

khinai rendkívüli követ a londoni, párisi és szentpétervári udvarnál.

Az ifju letérdelt mellé, s még sápadtabb volt mint az imént.

— Feledjem? Oh Jolán, feledjen ön, bocsásson meg. Elárultam barátomat; elárultam kegyedet! Sohasem fog látni többé. Isten önnel, — isten áldja meg!

Megcsókolta haját, — fölkel s kitanorgott a házból. S a mint a hegyi uton lefele ment, lesütött fejjel, szeme a semmibe szegezve, mint egy büntetettől ildőzött bűnös — úgy érezte magát, mintha a Kain-féleg volna homlokára sűtve. (Folyt. köv.)

EGYVELEG.

* A villámáramot mindeddig csak a gyakorlati amerikaiak tudják teljesen felhasználni kényelmük előmozdítására. New-Yorkban, az előkelők lakásaiban, a házi ur ágya mellett van egy táviró készülék, mely a legközelebbi rendőri állomással összeköttetésben áll, egy nyomásra a rendőr, kettőre a tűzoltó, háromra a meghatározott orvos, négyre a hordár jelenik meg. Mindezt havonként 20 frtot kell fizetni. A fogadóknak és irodákban van egy táviró, mely felügyelet nélkül folyvást dolgozik s végtelen papírszalagra jegyzi a híreket, börtudósításokat, egyszerre száz s száz helyen. Más helyeken továbbá a pénzsekrenyek zárja van összeköttetésben a

rendőr-állomással s ha e zár nem a titkos módon nyílik meg, a rendőrség rögtön zajt hall. Ily figyelmeztető készülékek vannak a boltajtók küszöbeinél, sőt az ablakoknál is.

* Az özonviz ismét előfordulhat Stinde nézete szerint, mivel a nap közelsége a földhöz minduntalan előbbre halad s így a gőzölés igen nagy lesz. Jelenleg a nap nincs legközelebb hozzánk akkor, midőn az egyenlítőnél levő viztömegeket sugárai függőlegesen érik, tudniillik márcz. 21-én és szept. 23-án. Négyezer évvel időszámításunk előtt azonban a napközeli szept. 23-ára esett s ennek következtében ez időben az egyenlítői áram nedvesebb s az esőtömeg nagyobb volt. Ez időben tehát nagy felhőszakadások és áradások voltak s oly helyeken, hol a víz gyorsan le nem futhatott vagy a földbe nem hatolhatott, az egész vidéket laktalaná tette. Jelenleg a napközeli január 1-én van, a 6400-ik évben K.u. márcz. 21-ére fog esni. Ekkor a kigőzölés az egyenlítőnél ismét elér maximumát s így a nedves áram fölemelkedése s az esőzés a legnagyobb gyorsasággal fog történni, úgy hogy 6400 körül ismét pusztító özonviz lesz.

* Az emberiség majomtól származását kétségbe vonja egy német tudós, állítva, hogy a mi ősapánk a medve, e nemes és erős vadállat. Elmélete szerint a legelső medvék a Behring-csatornán át jéghegyeken jutottak le Ázsia tropikus partjaira. A jéghegyek elolvadván, a medvék a parti kagylókból éltek. Idővel az áradások ellen a barlangba vonultak s itt a meleg éghajlat következtében bundájukat is elvesztették. Később megtanulták hátsó lábukon járni s más változások is jöttek létre, úgy hogy lassanként az ősember keletkezett belőlük.

* Eredeti vánkós. A művészetkedvelő I. Lajos bajor király 1786-ban született Straszburbán. Atyját, Miksa herceget, katonái nagyon szerették. Midőn fia születése után pár nappal az «Elzász» ezredet vizsgálta, nagyon megütődött, hogy grátiosainak bajusza s pofaszakála, melyre oly annyira büszkék voltak, eltűnt. Haragos lett s szigorú büntetéssel fenyegette katonáit. Ekkor két altiszt kilépett az ezredből s a hercegnek egy kis vánkost nyújtottak át, melyben a toll vagy lőszőr helyett a gránátosok levágott bajusza s szakála volt sfőljánlították azt az újszülöttnak. A herceg nagy örömmel fogadta az eredeti hódolatot s elrendelte, hogy a vánkost a bőleésbe tegyék.

* Hasznos feleség. Egy Spanyolországban utazó fiatal angol Valenciában szerelmi viszonyfűtött egy rendkívül szép spanyol cigány leánnyal. Egészen megütődött azonban, midőn a leány anyja felszólította, hogy a szép Eszmeraldát vegye nőül s mentse meg az anyját, hogy nem elég gazdag arra, hogy egy nőt eltartasson. Az öreg asszony szemébe nevetett s így szól: «Hogyan? nem vagy elég gazdag? Oly ügyes tolvajjal, mint az én leányom, ez aranyországban (Anglia) egy év alatt millióm fosz lenni». A fiatal embert még e csalogató remény sem puhította meg, ellenkezőleg, igyekezett mielőbb elszökni Spanyolországból.

* A pipázás még a német munkások között is kimegy a divatból s helyét a drágább és kevésbé egészséges szivarozás foglalja el. A mult évben Németországban közel 7 milliárd darab szivart fogyasztottak el 751,307 mázsa sulyban s 250 millió márká értékben. A pipadohány sulya is csaknem annyi (731,391 mázsa) volt, de értéke csak 45 és fél millió márká.

* A német hadgyakorlatok alkalmával Hamburg mellett óriási katonai hangversenyt rendeztek az összes zenekarok. A zenészek száma 1012 volt s végül még az összes dobosok múltok, a mi rendkívüli — siketítő — hatást okozott.

* A postagalombokat leleményes módon védik meg Belgiumban a rabló madaraktól. Farktolaikhoz ugyanis könnyű pipákat kötnek, melyek a repülés által felzavart levegőben oly éles hangot adnak, hogy a rabló madarak mind visszariadnak tőle.

* A legnagyobb angolnát Massachusetts államban Riverhead város mellett van. Csak öt hold területű s öt év előtt 2000 angolnát tettek bele, de azok annyira elszaporodtak, hogy most már több millió van ott s csaknem késsel lehet őket fogni. Apró, «lólab»-nak nevezett rákokkal etetik őket minden harmadnap s az angolnák a felügyelő csemetésére ezirékként jelennek meg a víz felszínén, hogy mielőbb elédelhez jussanak.

SZEVEDI KÉPEK.

Szeged nemcsak az Alföld fővárosa ma, hanem Budapestet kivéve legnagyobb, legszebb az egész országban. Pedig a mostani Szeged úgy van építve, hogy tulajdonképen csak vázát képezi egy leendő Szegednek. A jövőd fejlődésnek talán kelleténél is nagyobb tér van hagyva. De eltekintve ez üres telkekben, szabadon hagyott terekben kifejezett vérmes reményektől, (melyeknek teljesedése elvégre sem lehetetlenség) az építkezés a lehető legzélszerűbben vitetett keresztül.

Szeged hasonlít a kókusz-dióhoz, legelőször jön a gubánzos burok, ezek a nagy köruton inneni mindenféle apró házak, azután jön a héj, ezek a kis köruton inneni már városias épületek, s végül jön a színe-java, a kis köruton belüli paloták, vagyis régi elnevezése szerint a «Palánk-város». Egy szóval Szegedben a fényes város mintegy el van burkolva, először egy kis város által s azután egy falu által köröskörül.

De azért a látkép mégis impozáns. A színház és a körülötte levő paloták, a szép penészfedelű városháza s a régi jó reáliskola már megszűről mutatják, hogy bent, a legközepeben mi van. Az újszegedi népkertből nézve pedig vetekedik a látkép Budapest bármely legszebb részletével.

Tisza Lajos mindenben jó ízlést tanusított, de legszebb volt tőle, hogy a szegediek őt építkezési módját megtartotta. Az ő magyaros motívumait nem dobta el, hanem összeszedte s egyetlen mintaházba öntötte bele, a mit ő maga rajzolt. E kis magyaros házak, melyeknek padlás-száján még a piros kukoricea-eső is kilóg, mint egy nyelv s melyeknek eresztét paprikakoszoruk övedzik hullámosan, a legérdekesebbek. Különösen a «Déliab-utcát» teszik kedvessé. Nagy házakat mindenütt találunk s ezek az egész világon egyformák, hanem ilyen «Déliab-utcát» csak Szegeden lehet látni.

Szeged lakóihoz jobban is illenek ezek — mint a tükörüveg-ablaku paloták; mert bizony gyakori eset, hogy ilyen palota első emeletén sztröss mándlis emberek laknak, s a tükörablak a verőfény ellen az «anyjuk» óeska kötényével van jól-rosszul befuggönyözve, ha pedig kitörök az «uri üveg», ujság-papirossal leszen pótolva. Egy kicsit idegenszerű, ha ott járunk, az, hogy minden ház új még. Barátságosabbak, nyájasabbak volnának a barna falak.

Meglesz különben az is. Azt majd megcsinálja nekik az idő — ingyen. Az itt ma bemutatott kép a felső körtöltés felől ábrázolja a várost s ott látható még az alföldi városok híres szélmalmaiból is egy példány. Biz az nem valami mutatós város innen.

... Hanem csak tessék aztán beljebb menni!

Második képünk a királyi lakosztály belsejét mutatja.

Ő felsége lakását a városi bérházban rendezték be, mely egy emeleti hid által van összekapcsolva a szent ódonstílyú város házával. A lakás egészen úgy volt elkészítve, hogy ő felsége azt hihette, Bécsben van, ottani terméi voltak kopirozva, nagy izlessel és művészi gondal.

Valaha az olygarcha urak, ha király vendégük volt, azt tették, hogy azokat a szobákat a felséges személy távoztával becsukták, semmit azokban meg nem mozdítva, vetetlen ágy, melyből a király vagy királyné kikelt, a felíg kiirtett pohár, melyből ivott, a szappan, a melylyel mosdott, az mind úgy maradt kevély emlékül az utódoknak.

A demokrácia másképp tesz. Mikor a király kedden éjjel elutazott, másnap, szerdán elővették a szobákban levő holmit: jusson belőle mindenkinek. És ezzel mindenki jusson közelebb a királyhoz.

A holmik között melyeknek értékét derekasan verte fel a loyális, volt két névjegyártó is, az egyiket Horváth Gyula, a szentesi kormánybiztos vette meg.

A névjegyártó alján az új birtokos két arcoképet is talált. Eszményített női alakok voltak: királyi szemek is tetszetős látvány mindakettő.

Egy polgáriás kinézésű öreg asszony, ki szinte ott settenkedett a licitások között, kíváncsian kérdezé:

— Ugyebár ezek az ő felsége leányai, kérem alássan, mert hogy kettő van, azt mondják.
— Nem biz az lellem. Ezek csak úgy ki vannak gondolva. Hát látta-e a királyt jó asszony?

— Láttam bizony, kérem alássan, színről színre.

— No az derék.
— Megnéztem, meg én, mert hát tessék tudni, úgy vagyunk mi ketten, hogy ő is öregecske, én is olyanforma korácsu volnék, istennek az ő jóvoltából, — már csak odatolokodom, mondok, mert hátha sohse találkoznék már egymással?

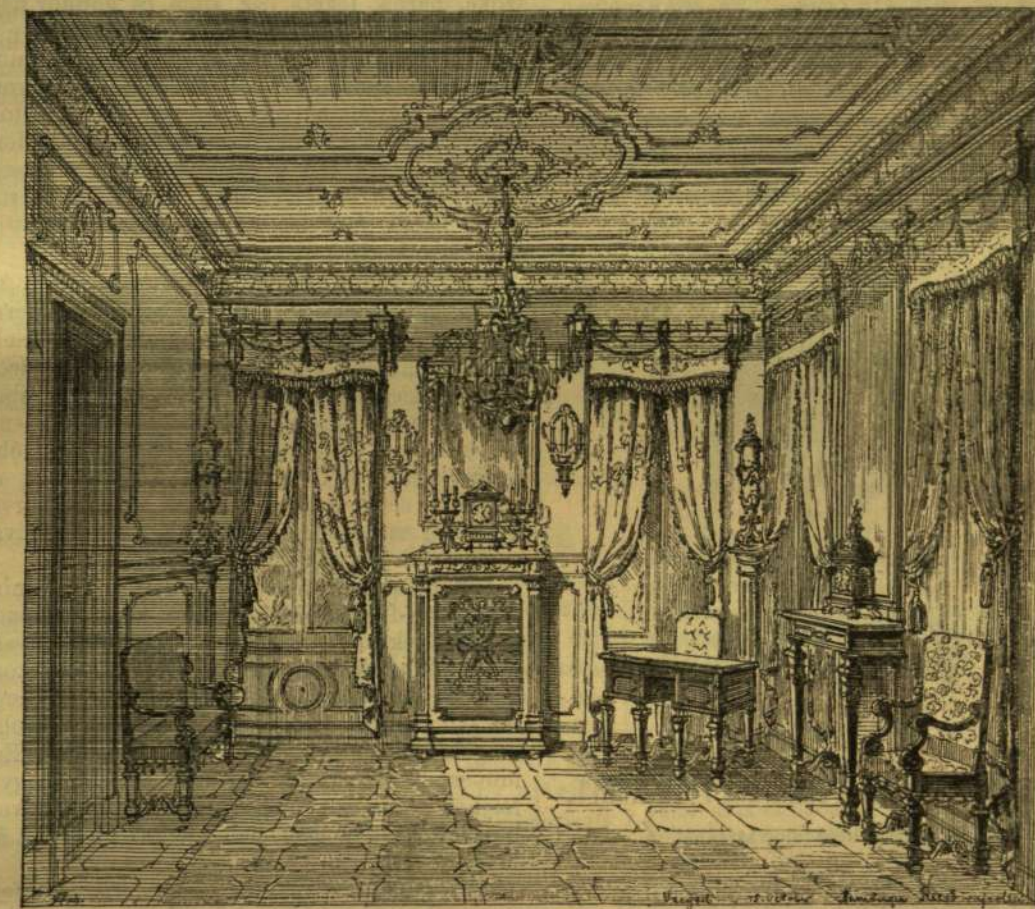
E kis párbeszéd is hiszen tükrözta vissza nemcsak a szegedi nép egyszerű naiv észjárását, hanem a király iránti ragaszkodást is.

Az összes ünnepek között, melyeknek bőviben voltak a szegediek, a legérdekesebb a szegedi népnünneplés, mely ezernyi meg ezernyi néptömeg előtt folyt le.

Megjövendölte azt a felsővárosi barát ez előtt száz estendővel, hogy jön még olyan nap, a mikor három vasárnap lesz egy végben.

Ez volt a második vasárnap hétfőn délután.

Ünnepi ruhában tódultak ki a népek az új hidon át, a megszépült népkertbe, hol különféle tarka csoportok tarták szemé elé ő felségének a szegedi népeletet. A svájci stílyú kioszk-teremben kékselyem huszárkába öltözött leánybandérium tánczolt — melynek méltó párja volt a férfi-

A KIRÁLY ELFOGADÓ TERME SZEVEDEN.

A KIRÁLY A SZEVEDI NÉPNÜNNEPEN.

